

derde dimensie mist. Bij toeval ontdekt hij dat theater en film de mogelijkheid bieden om in de driedimensionele wereld te bestaan, zo lang er iemand naar hem kijkt. Van het papieren bestaan van een woord, een letter, een Euclidische lijn en een punt van twee elkaar kruisende lijnen, tot de virtualiteit van een personage zonder lichaam. Beweging ontstaat op die manier als een simulacrum met de virtuositeit van een duizelingwekkende stroom van gedachten, quotes, beelden, plagerige spelletjes, diagrammen, als in een vreemd gewrongen futuristische projectie waarin de kijker geen tijd heeft om de anomalieën uit het verhaal te halen, omdat het zo snel gaat.

Already Played Tomorrow begint met een performer die een kamer beschrijft en de mensen die haar bewonen. Een alledaagse huiselijke sfeer die we ons zonder al te veel wilde fantasie voor de geest kunnen halen. Al gauw realiseren we ons dat de hele voorstelling afstand neemt van live handelingen of die handelingen uitstelt in de vorm van de vertelling. Het verhaal van Pez ontspruit aan zijn brandend verlangen om alles te beschrijven wat de stemming in die kamer voor hem zo bijzonder maakt. Alles tegelijk, hetgeen niet mogelijk is. Het is dit verlangen dat hem doet lopen, handelen, acteren, vertellen, zingen en waarom hij ook steeds opnieuw zijn beschrijving komt verifiëren bij ons, toeschouwers, die geen enkele referentie hebben in de realiteit van Pez. Terwijl het verhaal zich ontvouwt, begin je te denken dat de choreograaf die Pez portretteert Pez zelf is. En dat het idee om vijf solo's tegelijkertijd in vijf steden te maken rond de vraag 'wat doe je wanneer je alleen thuis bent' eigenlijk zijn eigen idee is. De beschrijving van de zwangere vrouw die een boek van Vermeer doorbladert, schetst een sfeer die niet overgezet kan worden van schilderij naar performance, maar alleen aanwezig gesteld in haar fenomenale afwezigheid. Als alles zichtbaar was geweest, zou deze beschrijving aan het sentimentele grenzen. Maar door zichzelf in het verhaal te betrekken, leent Pez iets uit de zen-frase: 'om een bloem te schilderen moet je de bloem worden'. Dit herinnert aan de bekende Chinese parabel die Lacan gebruikt over de blik: Choan-tsu droomde ooit dat hij een vlinder was en werd wakker met de eeuwige vraag of hij

echt een man was die droomde dat hij een vlinder was, of dat hij misschien echt een vlinder was die droomde dat hij Choang-tsu was. Maar bij Pez is er geen spiegeling van bewustzijn en illusie in de binnen-buiten-structuur van het kijken van het publiek. De schilder schildert en tijdens het schilderen komt hij langzaam het beeld binnen, niet door een handtekening of weerspiegeling zoals de barokmeesters (Van Eyck, Velázquez die in de spiegel verschijnt), maar als een eindig punt. Het Latijnse *terminus* betekent 'grens' en was oorspronkelijk de naam van een klassieke godheid wiens menselijke lichaam langzaam wegdeemsterde tot een punt dat stevig op de grond was afgetekend. We worden ons bewust dat ons toeschouwer-zijn de actualisering van een gebeurtenis heeft mogelijk gemaakt, daar waar er eigenlijk niks aan de hand was: een alledaags verhaal en een oneigenlijke dansvoorstelling.

De constructie van hedendaagse dans

Festivals zoeken dezer dagen vaak naar een theoretische omkadering voor hun programma. Door colloquia, panel discussies en nagesprekken met de kunstenaars. Eén reden hiervoor is didactisch: om intellectueel te investeren en te bemiddelen tussen kunst en theorie. De andere, meer belangrijke reden –waarvoor ik Amperdans dankbaar ben– is om het debat te openen over een relevante problematiek die zowel met theorie als praktijk te maken heeft. Dit jaar organiseerde Aisthesis, het onderzoekscentrum voor taal en lichaam (Universiteit van Antwerpen) een ééndaags colloquium waarin lezingen van Rudi Laermans, Ramsay Burt en Pieter T'Jonck waren opgenomen, en het gesprek werd voortgezet met andere representanten van de Belgische danswereld: dramaturgen, programmatoren, critici en choreografen.

Zoals Myriam Van Imschoot opmerkte, is het nu ter sprake brengen van 'hedendaagse dans', en bijvoorbeeld niet in 1986 toen deze praktijk zich aandienende, mogelijk een symptoom van een voorbijgestreefd, *on its way out*-concept. De socioloog Rudi Laermans ontwikkelde in zijn lezing *Performing the belief in contemporary dance* een voortreffelijk complex

A M P E R D A N S

SCHÄME DICH

CHOREOGRAFIE Alexander Baervoets
DANS Alexander Baervoets en Heike Langsdorf
MUZIEK EN SOUNDDESIGN
J.S. Bach en Arnaud Jacobs
LICHT EN TECHNIEK Hans Meijer
PRODUCTIE Kunst/Werk vzw

CLOSER

CHOREOGRAFIE Heine Røsdal Avdal,
Yukiko Shinozaki
VIDEO Heine Røsdal Avdal
GELUIDSONTWERP Christoph De Boeck
SCENOGRAFIE Shizuka Hariu
LICHTONTWERP Arne Lievens
PRODUCTIE Deep Blue, i.s.m. wp Zimmer, Vooruit, STUK, Dans in Limburg, Dans in Kortrijk, Bergen Internasjonale Teater (Noorwegen)

EMBODIED

CONCEPT Cristian Duarte
VAN EN MET Cristian Duarte, Fabiana D. Britto,
Shani Granot, Peter Fol
TECHNIEK Peter Fol
FOTOGRAFIE Anna Van Kooij
COPRODUCTIE Théâtre de la Bastille, DEPARTS,
Springdance/works, WERKHUIS/producties,
Melkweg

CONFESSIONS –

THE AUTOPSY OF A PERFORMANCE
CREATIE EN UITVOERING Nada Gambier
PRODUCTIE Zentrum NRW/PACT Zollverein
Essen, ihkv DEPARTS (gesteund door de
Europese Commissie en het Culture 2000
programma)

SKENE

CHOREOGRAFIE Etienne Guilloteau
CREATIE EN DANS Claire Croizé en
Etienne Guilloteau
LICHT Hans Meijer
PRODUCTIE wp Zimmer

BI-POLAR

CONCEPT David Hernandez
VAN EN MET David Hernandez
en Renate Graziadei

OTTO

PRODUCTIE Kinkaleri